מיפק לא נפקי ת"ש זה הכלל כל שיש בו ביטול מלאכה לעם כגון תענית צבור

בב:

ושאין בהן ביפול מלאכה כגון ראש חדש קורין ארבעה. וקשיל דהא בפרק אין דורשין בחגיגה (דף יח. ושם) אמרינן ראש חדש יוכיח שיש בו קרבן מוסף ומותר בעשיית מלאכה וי"ל דודאי מותר הוא בעשיית מלאכה לאנשים אבל נשים אסורות במלאכה לפי

שלא פרקו נזמיהן במעשה העגל י: ולרב אשי מתני' מני לא תנא קמא ולא רבי יוםי דתניא

כו' רבי יוֹםי אומר לעולם קורין שלשה ומפטיר אחר. וא״ת דלמאר׳ יוסי היא והכי קאמר לעולם קורין שלשה והרביעי להוי מפטיר אחד ולא בעי למימר אחד מן השלשה וי"ל דכי היכי דלת"ק ליכא למימר מפטיר אחד דהיינו רביעי דהא (ב) הוא ממעט בט׳ באב שהוא בשלישי וברביעי יותר משני וה' דעלמא וא"כ מסתמא לא יחמיר בט' באב שהוא בב' וה' לקרות רביעי ואינו מחמיר לקרות אלא להפטיר הכי נמי לר׳ יוסי הוי המפטיר אחד מן השלשה שקראו: **ואיבעית** אימא רב פישום ידים ורגלים הוא דעבד בדעולא. וקשה וכי לא היה יודע (ב) דמצי לשנויי הכי וכי ס״ד מעיקרא שיהא אסור בלא פישוט ידים ורגלים וי"ל דמעיקרא אסר ליה מדרבנן בלא פישוט ידים ורגלים ובסוף קאמר ואיבעית אימא אין אסור מדרבנן ורב פישוט ידים ורגלים הוא דעביד דאסור מן התורה ומיהו השה ללישנא קמא דאסור מדרבנן בלא פישוט ידים ורגלים יש לתמוה על בתי כנסיות שלנו שיש בהן רלפה היאך נופל שליח לבור על פניו ונראה לי דמצלי אצלויי ובהכי שרי והכי נמי משמע בסמוך דמייתי ההיא דפרק אין עומדין דברכות (דף לד: ושם) דחזינן להו לאביי ורבא דמללי אללויי

כן פירש רב החי גחון: אין אדם חשוב רשאי ליפול על פניו. בירושלמי מפרש היכא שמתפלל בשביל הלבור אבל בינו

לבין עלמו שפיר דמי: קידה על אפים. לא מכח הקרא הוא מפיק לה דהא כחיב (ישעיה מט) אפים ארן ישתחוו לך אלא הכי גמיר ליה מרביה (ר) דגבי לשון קידה שייך אפים:

אם כן אלא אם ליפול ליפול חשוב חשוב אלעזר אלא אם כן אלעזר דאמר רבי אלעזר אין אדם חשוב נענה כיהושע בן נון דכתיב בויאמר ה' אל יהושע קום לך [וגו'] תנו רבנן יקידה על אפים שנאמר נותקד בת שבע אפים ארץ כריעה על ברכים וכן o הוא אומר ימכרוע על ברכיו השתחואה זו פישומ ידים ורגלים שנאמר לווא אונו ואמך ואחיך להשתחות לך ארצה ילוי אחוי קידה קמיה זהבוא נבוא אני ואמך ואחיך להשתחות לך ארצה ילוי אחוי קידה קמיה דרבי ואיפלע והא קא גרמא ליה והאמר רבי אלעזר לעולם אל יפיח אדם דרבי ואיפלע והא דברים כלפי מעלה שהרי אדם גדול המיח דברים כלפי מעלה ואימלע

ומנו לוי הא והא גרמא ליה "אמר רב חייא בר אבין חזינא להו לאביי ווקף ומחוך שאינו יכול להשען על גודליו ואין ידיו מסייעות אוחו בוקיפחו ואריך להחאמץ במחניו ומחוך כך נאלע בבוקא דאטמא: **העיה** דברים כלפי מעלה. במסכת תענית^{מ)} עלית למרום ואין אחה משגיח על בניך: הא והא גרמא ליה. לפי שהטיח נחקלקל בשעת הסכנה:

מוסף ואינו יום מוב קורין ארבעה לאתויי מאי לאו לאתויי תענית ציבור ותשעה באב ולרב אשי מתניתין מני לא תנא קמא ולא קורץ ג' ומפמיר אחד בשלישי וברביעי קורא אחד ומפטיר אחד רבי יוסי אומר לעולם קורין ג' ומפטיר אחד ואלא קשיא זה הכלל לא לאתויי ראש חודש ומועד הא בהדיא קתני לה בראשי חדשים ומועד קורין ארבעה סימנא בעלמא יהיב דלא תימא יו"ט וחולו של מועד כי הדדי נינהו אלא ינקום האי כללא בידך כל דמפי ליה מילתא מחבריה בעשיית מלאכה חמשה ביוה"כ דענוש כרת ששה שבת דאיכא איסור סקילה שבעה גופא רב איקלע לבבל בתענית צבור קם כולי עלמא אאנפייהו ורב לא נפל על אנפיה מ"ם רב לא נפיל על אפיה ירצפה של אבנים הַיתה ותניא יואָבן משָכית לא תתנו בארצכם להשתחות עליה עליה אי אתה משתחוה בארצכם יאבל אתה משתחוה על אבנים

מועד קורין ד' שמע מינה אמר רב אשי והא אנן לא תנן הכי זה הכלל כל יום שיש בו רבי יוםי דתניא יחל להיות בשני ובחמישי מפי ליה גברא יתירא הלכך יבר"ח ומועד דאיכא קרבן מוסף קורין ארבעה ביו"מ דאסור קרא בספרא פתח בריך חתם ולא בריך נפול של בית המקדש כדעולא דאמר עולא לא אסרה תורה אלא רצפה של אבנים בלבד אי הכי מאי איריא רב אפילו כולהו נמי קמיה דרב הואי וליזיל לגבי ציבורא ולינפול על אפיה לא בעי למיטרח ציבורא ואיבעית אימא רב פישוט ידים ורגלים הוה עביד וכדעולא דאמר עולא "לא אסרה תורה אלא פישום ידים ורגלים בלבד וליפול על אפיה ולא

ותשעה באב "קורין ג' ושאין בו בימול מלאכה לעם כגון ראשי חדשים וחולו של ליעביד פישום ידים ורגלים לא משני ממנהגיה ואיבעית אימא אדם חשוב שאני ייכדרבי

ראש השנה (ד' כג.) גבי משואות משום ביטול מלאכה לעם שני ימים. ושמעתי מפי מורי הזקן ז"ל שניתנה להם מצוה זו בשביל שלא פירקו נומיהן בעגל (תוספת. ואני מלאתי בפרק מ״ה דברייתא דרבי אליעזר הנשים ולא רצו ליתן נומיהן לבעליהן אלא אמרו להן אתם רולים לעשות פסל ומסכה שאין בו כח להציל ונתן הקב"ה שכרן של נשים בעולם הזה שיהו משמרות ראשי חדשים יותר מן האנשים ולעוה"ב הן עתידות להתחדש כמו ראשי . חדשים שנאמר ^{ה)} תתחדש כנשר נעורייכי ע"כ) ומקרא מסייעו דכתיב אשר נסתרת שם ביום המעשה (שמואל א כ) ותרגם יונתן ביומא דחולא והתם נמי גבי ר"ח קאי דקאמר ליה מחר חודש וקרי ליה לערב ר"ח יום המעשה אלמא ראש חדש לאו יום המעשה הוא. ומועד נמי לאו ביטול מלאכה לעם שהרי באין לבית הכנסת יותר מימות החול לפי שאין עושין בו מלאכה אלא בדבר האבד: ולרב אשי. דאמר זה הכלל דמתני׳ לאתויי נמי תשעה באב דאית ביה מוסף תפלת עננו: מתני' מני כו' חל להיות כו'. גבי תשעה בחב תניא לה בשמעתא בתרייתא דמס׳ תענית: **קורא אחד ומפטיר אחד.** הקורא הוא הוי המפטיר: סימנא בעלמא. הא דהדר נקיט ליה בזה הכלל סימנא יהיב לן כו': כל דעפי מילחה מחבריה. כל יום העודף דבר

מחבירו: לא אסרה חורה. בפסוק זה

אלא שלא יעשו רלפת אבנים בבהכ"נ

דוגמת של מקדש: לא בעי מטרה

לבורא. שאם ילך יעמדו מפניו: פישוט

ידים ורגלים. כשהיה נופל על פניו

ושאר הלבור לא היו עושין כן: לא

משני. לא היה רוצה לשנות ממנהגו:

ואיבעית אימא. לא היה רגיל ליפול

על פניו (ה) כלומר שהיה אדם חשוב

ואינו נופל על פניו: אא"כ נענה.

כלומר אח"כ בטוח במעשיו שהוא

נענה בתפלתו: למה זה אתה נופל על פניך. אלמא אין לו לעשות: קידה. האמורה בכל מקום אינה אלא על

אפים: ארלה. משמע כולו שטוח

ארצה: אחוי קידה. נועץ גודליו ונשען עליהם ושוחה עד שנושק את הרלפה

מיפק לא נפקי. הלכך לפניה בריך גזירה משום הנכנסין כדאמרינן

לעיל לחחריה לח בריך דלח חיים ליוצחין: זה הכלל כל שיש בו ביטול

מלחכה לעם. במה שהן מחחרין בבית הכנסת: לגון תענים לבור.

שמותר במלאכה. רוב תענית לבור מותרין במלאכה חוץ משל גשמים

אמלעיים ואחרונים: ותשעה באב.

נמי מותר במלאכה אלא במקום

שנהגו: ראשי חדשים. אין בו ביטול

מלאכה כל כך שאין הנשים עושות

מלאכה בהן והכי נמי אמרינן במס׳

לו) מעפית כם ,, כ) [שבת קתו. וש"נ], ג) [שבת נת. וש"נ], ד) תענית יד:, ס) ברכות לד: שבועות טו:, ו) מנונים כה מוכה נג. ית. ד"ה כ"ח ותום' כ"ה כג. ד"ה משום ותוס' שבת כד. ד"ה או דלמא],

הגהות הב"ח שהיה אדם: (ב) תום' ד"ה ולרב אשי וכו' דהא הוה ממעט בט' באב כשהוא ה ואיבעית אימא וכו׳ לא היה יודע דבעי וכוי (מו ההם יודע דבעי לשנויי: (ד) ד"ה קידה וכו' גמיר ליה מרציה ולא מייתי קרא אלא דגצי לשון קידה:

מוסף רש"י קורין שלשה ומפטיר אחד. מאותן שלשה אחרון מפסיר משום שחין מוסיפין בחול יותר מג' אנשים ולא בר"ח על ד', חנשים ולנו להוסיף אלא בשבת וביו"ט, ולפיכך שלשה. שהוא מתהנת עזרא שנשיא, שהוח ונתקתו כהן לקרות בשני ובחמישי כהן ולוי וישראל (תענית כמי). קורא אחד ומפטיר אחד. אחד קורא וחוא עלמו המפטיר (שם). אין אדם חשוב רשאי אדם חשוב רשאי ליפול על פניו. למות עלמו נפני הלכור, שאם לא יענה יחרפוהו, כך שמעתי, אלא אם כן יודעין בו שהוא חשוב כיהושע שאמר לו הקוב פיטועע שממנו מה הקב"ה קום לך למה זה אתה נופל על פניך (תענית להשתחות ד:), לושות מסתטח ארצה. לטון משתטח מסתטח משמע (ברכות לד:) לטון לוי לוי מיטות (שבועות טז:). קידה. נועץ שני

אחורי קידה. נוען שני גודליו בארץ ושוחה ונושק את הרלפה (תעוית בה.). ואיטלע. נעשה חיגר לפי שכשווקף גופו מאליו ואינו על ידי במוקה לדמוף נשען על ידיו במוקה לדמוף

גופו למעלה נמצא כל אונם

גופו נמענט מוניו. זקיפתו על מתניו (טובה נג.). יטיח. יזרוק, לשון (בראשית כא) כמטחוי

נייך (סוכה שם). הא והא

גרמה ליה. המטא גרם נו

בשעת המאורע כדאמרינן

ילת (שם). דברים. זיי־ 'כר'

הנטחוי. שם). הטיח נמס' רי

במסכת שבת (לב.) נפל מוכא מדד לסכינא וחורה

דפוללי ברכים. של אבני של אבני בר אבי ברצפה וולתי המקדש. ואקשינן אי הכי לכולי עלמא אסיר. ופרקינן קמיה דרב הואי. איבעית אימא פישוט ידים ורגלים הוה עביד רב, וכדעולא דאמר לא אסרה תורה [א]לא פישוט ידים בית המקדש אתה משתחוה ולא ברצפה זולתי המקדש. ואקשינן אי הכי לכולי עלמא אסיר. ופרקינן קמיה דרב הואי. איבעית אימא פישוט ידים ורגלים הפיל א אפיה, משום דרי אלעזר דאמר אין אדם חשוב רשאי ליפול על פניו בציבור אלא אם כן נענע כיהושע בן נון, שנאמר ויאמר ה' אל יהושע קום לך וגרי. ת"ר קידה על אפים, כריעה על ברכים, השתחויה פישוט ידים ורגלים. וכולהו מקראי. לוי אחוי קידה קמיה דרבי ונפל ואיטלע. והאי גרמא ליה והאמר ר' אלעזר לעולם אל יטיח אדם דברים כלפי מעלה כר'. (אמר רב חייא בר אבין חזינא להו לאביי

לא א מיי׳ פי״ב מהלכות מפלה הלכה טו טור מקנט וסי׳

מקעט: לב ב מיי׳ שם ומור ה״ם

סימן תקנט): לג ג מיי פ"ו מהלכות ע"ו הלכה ו ופ"ה מהלי מפלה הלכה יד טוש"ע א"ח סי קלא סעיף טוס"ע ח"ח סיי קנה טעיף ח בהג"ה: לד ד ה מיי פ"ה מהלי תפלה הלכה יד ופ"ו

מהלכות ע"ז הלכה ז: מפלה הל' יד טוש"ע ז ומי" שם הלכה יגו:

תורה אור השלם לא תַעשוּ לְכֶם
לא מצבה לא תְקִימוּ לְכֶם וְאֶבֶן מִשְׂבִּית לא תִּתְנוּ בְּאַרְצְכֶם לְהִשְׁתַּחֵוֹת עָלֶיהָ כִּי אֲנִי

ױקרא כו א װקרא כו א 1. וַיֹּאמֶר יְיָ אֶל יְהוֹשֻׁעַ קַם לְךְּ לָמָה זָּה אַתִּה נפל על פְנֵיך: יהושע זי

3. וַתִּקֹד בַּת שֶׁבַע אַפַּיִם אֶרֶץ וַתִּשְׁתַּחוּ לַמֶּלֶךְ וַתֹּאמֶר יְחִי אֲדֹנִי הַמֶּלֶךְ דוד לעלם: . מלכים איג לע

התפלה והתחנה הזאת רו מלחוי מזרח יי מררע

 וַיְספר אֶל אָבִיו וְאַל
וַיְספר אֶל אָבִיו וְאַל
וַיְגְעֵר בּוֹ אָבִיו
וַיְגְעֵר בּוֹ אָבִיו
וַיְגעֶר לוֹ מְה הַחֲלוֹם
הַהָּה אֲשֶׁר חְלְמִהְ הֲבוֹא נָבוֹא אֲנִי וְאִמְּךְ וְאַחֶיךְ להשתחות לך ארצה:

רבינו חננאל

מתני׳ ביום טוב חמשה וביום הכפורים ששה כו׳. ואסיקנא נקוט האי כללא דטפי מילתא יה טפי בה גברא יתירא. בראשי חדשים ובמועד דאיכא קרבן מוסף קורין ארבעה, ביום דאסור בעשיית טוב ואסוו בעשיתו מלאכה חמשה, ביום הכפורים דענוש כרת ששה, בשבת דאיסור סקילה שבעה. גופא רב חשיבי מיכף הוו כייפי ליה. ושמואל דהוא כהן נפל. משום דרצפה של כדכתיב על רצפת בהט ושש ודר וסוחרת, וכדתנינן עמוד והפג על